

Sofie a Ježíš z Nazaretu

Sergej O. Prokofjev

Pozorujeme-li Sofiino působení na rozhraní věků, je třeba si také povšimnout, že v té době působila bezprostředně Nebeská Sofie nejen na Marii, ale také na Ježíše z Nazaretu i s kosmickou sférou, jež s ním byla spojena, a to zejména od té doby, kdy Zarathustrovo Já přešlo do jeho schrán. Jen charakter spojení je v obou případech rozdílný. V prvním případě nastalo sestoupení Nebeské Sofie do Mariiny duše, ve druhém případě vystoupila Ježíšova duše do sluneční sféry, na místo, kde dlí Sofiiny nejvyšší články.

Toto vystoupení popisuje Rudolf Steiner mnohokrát ve svých přednáškách o „Pátém evangeliu“. Jak víme, k nejtěžším zkušenostem mladého Ježíše z Nazaretu patřil zážitek skutečnosti, že v jeho době už Jahve fakticky zcela přestal vést starohebrejský národ - a to i prostřednictvím andělů, kteří stojí člověku nejbliže. Tuto hluboce tragickou skutečnost poznal Ježíš zjevením Bath-kol. Neboť v té době to byl právě on, kdo mohl jako poslední v starohebrejském národě vnímat její hlas bezprostředně z duchovního světa.

Vypadalo to tak, říká Rudolf Steiner, „jakoby povstala velká Bath-kol přímo v něm, ale jen v něm samotném, tak to připadalo dvanáctiletému až osmnáctiletému chlapci Ježíšovi jako ojedinělá, podivuhodná zralost vnitřní inspirace, oživení oněch vnitřních zážitků, které měli jen staří proroci.“ Co mu ale Bath-kol zjevovala, bylo tím nejstrašnějším ze všeho: Jednoho dne, a to bylo pro Ježíšovu duši děsivé, uvěřil, že mu Bath-kol zjevila: Nyní už nedosahuji k těm výšinám, kde mi duch může skutečně zjevit pravdu o dalším vývoji židovského národa.“ Jinak řečeno, samotní andělé stojící za hlasem Bath-kol Ježíšovi zjevili, že jejich síly už nedosahují jako dříve ke sféře Jehovově, to znamená, že už nemohou dále působit jako jeho služebníci ani jako Sofiini poslové, ale už jen jako strážní andělé jednotlivých lidí.

Ježíšova bolest a utrpení, které vyvolalo toto poznání, zesílily ještě dalším poznatkem, a to že dokonce potom, když se náhle stane zázrak a hlas Bath-kol by mohl znovu mluvit v plné síle, to znamená, kdyby se sám Jahve měl pokusit dál vést prostřednictvím andělů starohebrejský národ, nenašel by se v tomto národě nikdo, kdo by byl schopen vnímat jeho hlas. To byl důvod toho, proč se „v duši asi sedmnáctiletého až osmnáctiletého Ježíše z Nazaretu usadila děsivá bolest, když si řekl: Kdysi dávala veliká Bath-kol židovskému národu podivuhodná zjevení. Dnes je židovský národ stále tady, ale kdyby k němu mluvila veliká Bath-kol dnes, nenašel by se nikdo, kdo by ji slyšel. Rozumějí písmenům, ale živoucímu textu už nerozumějí.“

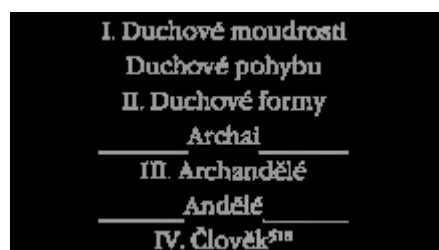
Po tomto tak hluboce tragickém zážitku následoval druhý. Spočíval v tom, že Ježíš jasnozřivě viděl, jak se démonické bytosti zmocnily kdysi tak velkých pohanských kultů a proměnily je v nástroje své moci nad lidmi. Následkem toho se postupně vynořil před jeho vnitřním zrakem opravdu otřesný obraz budoucnosti: starohebrejský národ bez jakéhokoli Jehovova vedení a kolem něj pohanské národy, jejichž kultury propadaly stále více moci démonických bytostí. Neboť v té době už tyto národy fakticky ztratily jakékoli spojení s Nebeskou Sofií.

Ale právě druhý zážitek, který vedl k tomu, že Ježíš „jako mrtvý“ klesl u pohanského oltáře (o této scéně viz podrobněji v přednáškách Rudolfa Steinera o „Pátém evangeliu“), ho přivedl k nejvyššímu jasnovidnému pohledu. Neboť jeho duše se dokázala v tomto okamžiku spojit prostřednictvím staré Bath-kol nejen s Jehovovou měsíční sférou, ale také prostřednictvím „pozměněné“ nebo „proměněné“ Bath-kol se sluneční sférou, s místem, kde sídlilo ostatních šest elohimů. Tento zážitek Ježíše z Nazaretu popisuje Rudolf Steiner následujícími slovy: „Ale duše Ježíše z Nazaretu se jako u vytržení cítila pozvednuta do duchovních říší, cítila se jako přesazena do oblasti slunečního bytí. A nyní slyšela, jak ze sféry slunečního bytí zaznívají slova [to znamená ze sfér tří kategorií duchů druhé, sluneční hierarchie], která tato duše dříve častokrát slyšela prostřednictvím Bath-kol. Ale nyní byla Bath-kol proměněna, stala se něčím zcela jiným. Přicházel k němu také hlas ze zcela jiného směru [nikoli z měsíční sféry Jehovovy, ale ze sluneční sféry šesti elohimů], a to, co Ježíš z Nazaretu nyní vnímal, to lze, pokud to přeložíme do naší řeči, shrnout ve slovech ...“ „makrokosmického Otčenáše“.

Následkem tohoto mocného zážitku, který Ježíš z Nazaretu prodělal ve čtyřiaadvacátém roce života, to znamená právě dvanáct let poté, co Zarathustrovo Já vstoupilo do jeho duše, se stal zcela jiným člověkem: „Tím, že vnímal proměněný hlas Bath-kol, byl také jako proměněný“, stal se „určitým způsobem zasvěcením prostřednictvím života“.

A tak se Ježíšovi z Nazaretu, poté co se jeho duše pozvedla do sluneční sféry, odhalila dvě velká tajemství: tajemství Nebeské Sofie, ale nikoli v jejím podslunečním měsíčním aspektu, jak byl přístupný už jeho předkovi Jákobovi, ale v její sedmičlenné plnosti (plérómatu) zahrnující všechny tři kategorie duchů druhé, sluneční hierarchie. Lze také říci, že sama Sofie v tomto okamžiku zasvětila Ježíše z Nazaretu do svého tajemství tím, že proměnila hlas Bath-kol z hlasu měsíčního v hlas sluneční. A toto zasvěcení otevřelo Ježíšově duši přístup k druhému tajemství. Poznal, že božský Mesiáš, sám sluneční Logos, se blíží k Zemi, že jeho vtělení je již blízko jako kosmická odpověď na volání utrpení a bolesti, jež jsou vyjádřeny ve slovech „makrokosmického Otčenáše“, ve slovech, kterými lidstvo úpěnlivě prosí duchovní svět o vykoupění už od dob pádu do hříchu. Rudolf Steiner to nazval „pravěčnou modlitbou“ zaznívající „z hlubin naší světové evoluce“, „prastarou makrokosmickou modlitbou“ vyjadřující velké „toužebné volání lidstva po duchu“, „výkřikem celého lidstva vyjadřujícím touhu po duchu“.515 Odpověď na tento výkřik touhy představují tři předstupně mystéria Golgoty v nadsmyslových světech, které se uskutečnily na konci lemurské a na začátku a na konci atlantské epochy. Přitom byl každý z nich současně předobrazem jednoho ze tří zrození slunečního Loga Krista prostřednictvím jeho kosmické matky, Nebeské Sofie ve sférách ležících stále blíže k Zemi.

Těmito třemi branami, které byly třemi články Nebeské Sofie, měl Kristus projít během svého sestupu k Zemi. Byli to duchové moudrosti, duchové formy (elohimové) a archandělé.

Tak bylo možno dosáhnout prvního předstupně mystéria Golgoty jen tím, že Kristus přišel na Slunce branou duchů moudrosti neboli svým zrozením ve sluneční sféře prostřednictvím nej

vyššího hierarchického článku Nebeské Sofie. Druhý předstupěň byl výsledkem vstupu (zrození) Krista do okruhu slunečních elohimů (duchů formy) a třetí jeho vstupu do okruhu archandělů.

V přednášce z 30. prosince 1913 poukázal Rudolf Steiner na to, jak v třech kosmických předstupních mystéria Golgoty Kristus, poté co působil prostřednictvím nebeské bytosti budoucího nathanského Ježíše, použil v první události vyšších slunečních sil (v jeho hvězdném aspektu), ve druhé události sil „sedmi planet“, což také zahrnuje planetární aspekt Slunce, a ve třetí události sil Slunce, Měsíce a Země. V tomto odkazu není těžké rozpoznat souvislost hvězdného aspektu Slunce s duchy moudrosti, sedmi planet s působením sedmi elohimů a trojlístek Slunce, Měsíce a Země s archanděly, především ale s nejmocnějším mezi nimi, s Michaellem, který je svou podstatou slunečním archandělem a přesto byl určitou dobu „tváří“ měsíčního elohima Jehovy a který také na sebe periodicky přebírá vedení celého pozemského lidstva jako Duch času. Proto Rudolf Steiner častokrát srovnával třetí předstupěň mystéria Golgoty s obrazem Michaela, který přemáhá draka.

A všech tří kosmických předstupňů mystéria Golgoty, jimiž bylo zachráněno fyzické, éterické a astrální tělo pozemských i lidí, se účastnila nebeská bytost Ježíše z Nazaretu, která v nich byla třikrát „nositelkou Krista“ neboli pravým Christo forem a která se pak na rozhraní věků vtělila, aby splnila svůj nejvyšší úkol: přijmout do sebe božského Krista-Loga na Zemi pro záchranu principu Já pozemského člověka.

Toto tajemství jeho účasti na všech třech kosmických předstupních mystéria Golgoty zjevila Nebeská Sofie Ježíšovi z Nazaretu v obnoveném hlasu Bath-kol, který nyní už nezazníval z měsíční sféry, ale ze samotné sféry sluneční ve formě „makrokosmického Otčenáše“, aby ho tak připravila na nejvyšší stupeň jeho obětní cesty.

V přednáškách o „Pátém evangeliu“ řekl Rudolf Steiner o tomto tajemství, které se Ježíšovi odhalilo, poté co přijal ze sluneční sféry „makrokosmický Otčenáš“: „Zde [když ležel na pohanském oltáři] uslyšel slova ..., která pocíťoval jako tajemství celého lidského života na Zemi a jeho souvislostí s božsko-duchovními bytostmi.“ „V tomto stavu vytržení přijal lidská prastará zjevení“, to, co „procházelo prastarými posvátnými naukami mystérií“. Toto spojení lidí „s božsko-duchovními bytostmi“ bylo především spojením se sedmi články Nebeské Sofie. A nejdůležitější součástí oněch „prastarých zjevení“ a všech „prastarých posvátných nauk mystérií“ bylo vědění o třech předstupních mystéria Golgoty jako rozhodujících etapách nadsmyslové přípravy jeho uskutečnění na Zemi.

Ale bez ohledu na toto mocné zjevení potřeboval Ježíš ještě sedm let (od 24. do 30. roku), než se spojilo nové poznání Sofie, které přijal, natolik silně s jeho vlastní bytostí, že ho mohl vyjádřit v lidské řeči a předat duši, která byla určena k tomu, aby ho přijala a opatrovala. Tato duše byla jeho nevlastní matka Marie.

Hluboce významný rozhovor, který se mezi nimi uskutečnil, když měl Ježíš z Nazaretu třicet roků, popsal Rudolf Steiner v mnoha přednáškách o „Pátém evangeliu“ a zcela zvláště v přednášce z 6. října 1913. „Čím víc ... mluvil, tím víc se jeho matka naplňovala vši tou moudrostí, která v něm žila [to znamená zjevení celé sedmičlenné bytosti Sofie], A všechny zážitky, které v něm žily od jeho dvanáctého roku, znovu oživaly v duši milující matky! Ale z něho jakoby zmizely ...“ Naproti tomu „se proměnila matčina duše“, když je do sebe přijala. A následkem toho byla její duše proměněná Sofiiným zjevením připravena přijmout nejen

zjevení, ale bezprostředně kosmické Sofiiny síly, které se s ní díky nadsmyslovému spojení entelechie druhé, nathanské Marie, začaly rozlévat v její duši: „Ve stejném okamžiku, kdy se uskutečnil tento [Ježíšův] křest, pocítila také Marie něco jako konec své proměny. Cítila - bylo jí tehdy asi pětáctyřicet, šestačtyřicet let - cítila se pojednou jakoby proniknutá duší oné matky..., která zemřela [nathanské Marie]. Stejně jako sestoupil Kristův duch na Ježíše z Nazaretu, tak sestoupil duch druhé matky, která v té době dlela v duchovním světě, na nevlastní matku, s níž měl Ježíš onen rozhovor. Od té doby se cítila jako ona mladá matka, která kdysi porodila Lukášova chlapce Ježíše.“

Tak se uskutečnila v okamžiku Ježíšova křtu v Jordánu dvojitá proměna neboli dvojitý zrození.

Do Ježíše sestoupil z duchovního světa sluneční Logos, Kristus sám, a v Marii se rozlily díky zprostředkování druhé Marie kosmické síly Sofiiny.

Kristus to dosvědčuje slovy, která řekl Marii na svatbě v Káně Galilejské: „Něco tká mezi tebou a mnou.“ Toto „tkající něco“, to jsou síly Nebeské Sofie, z jejíhož mateřského lůna se Kristus už vícekrát v duchovních světech zrodil na své cestě k Zemi a nakonec se vtělil v Ježíši z Nazaretu při křtu v Jordánu.

Toto byl první a jediný čin (zázrak proměny vody ve víno), který Kristus podle Janova evangelia nevykonal sám, ale společně se svou matkou, a z esoterického hlediska byl předobrazem budoucnosti nikoli čtvrté nebo páté, ale šesté kulturní epochy. Na to poukazuje Rudolf Steiner následovně: „Pisatel Janova evangelia zde ukazuje na to, že se zde jedná nikoli jen o nějaký skutečný zážitek (svatbu), ale současně ještě o velké, mocné proroctví. Tato svatba vyjadřuje velkou svatbu lidstva, která se ukazuje v zasvěcení třetího dne. První den se ukazuje, co se odehrává v první epoše při přechodu od třetí do čtvrté kulturní epochy, druhého dne to, co se odehrává při přechodu od čtvrté k páté kulturní epoše, a třetího dne to, co se stane, až bude lidstvo přecházet z páté kulturní epochy k šesté.“

Tak hledí Jan prorocky, „jak se postupně lidstvo připravuje přijmout ducha neboli duchovní Já, manas v šestém období. A prožíval to v astrálním vidění. Prožíval svatbu mezi lidstvem a duchem.“ Tato svatba lidstva s duchem se bude uskutečňovat v pravých Sofiiných mystériích, která budou v šesté epoše společným darem Kristovým a Sofiiným pro lidský vývoj.